

ERINEVATE SÖÖTMISTEHNOLOOGIATE MÕJU VÕÕRDEPÕRSASTE KASVUJÕUDLUSELE

L. Nigul

Senini on Eestis söödud sigu künast, põrsaid kuivsöödaga ja ülejäänud sigu puderja söödaga. Viimase eeliseks on sööda parem kasutamine, kuivsöödal aga inimtöö kokkuvõtte söötmisel. Mõlema söötmissüsteemi eelised on ühendatud selvesöötmisel, kus voolikust künasse lastud veele on puistatud peale käsikäru võetud kuivsööt ja muud söödad.

Viimasel ajal on imporditud Hollandist originaalse lahendusega söötmissüsteemid. Groba 20 söötmissüsteem kuni 16 võõrdepõrsale (võõrukile) on silindrikujuline, vertikaalasetusega, 20 kg kuivsööda mahutavusega, ühe söötmiskohaga, kuhu joomise ajal langeb nippeljootjast ka vesi. Verba DW 273 on kahekohaline nelinurkse kujuga kuivsöödaautomaat kuni 30 võõrukile keskel paikneva jooturi ja veekünaga. Mõlema automaadi korpus on plastmassist ja detailid roostevabast terasest. Kuivsööda langemine mahutist künasse on doseeritav Grobal seitsmes järgus, Verbal suvaliselt. Jooturid on mõlemal reguleeritavad kolmele astmele vastavalt vee survele torustikus. Automaadid on täidetavad nii käsitsi kui ka trasseibtransportööriga.

Esimeses katses 1996. a. algul oli küna ja Groba söötmissüsteemide võrdluses söödaks Rootsi Landmanneni (Taebila) tehase nuumsigade täiendsööt koos oma odrajahuga, mis kohaldati võõrukite toitainetarbele. Täiendsööt ja odrajahu lisati künasse eraldi ühtlaselt kogu küna ulatuses, söödaautomaati segatult. Katse teisel poolel vähendati toitainete kontsentratsiooni vastavalt tarbele sel teel, et suurendati odrajahu osa startersöödas. Joogivee said künarühma võõrukid nivoojooturist, mille konstruktsioon välistab vee voolamise ühest jooturist teise. Mõlemat rühma söödeti vabalt.

Katsetulemuste (tabel) võrdlusest selgub, et automaadirühma võõrukid kasvasid 14 % kiiremini ($P < 0,01$), ühtlasemalt ($s=73$), kulutasid 4 % vähem sööta, mis sööda maksumusena juurdekasvule arvestatult tuli 4 % odavam.

Tabel. Katsetulemused / Results of the experiments

Näitajad / Traits	Söötmine / Feeding			
	künast trough	automaadist / feed dispenser		
		Groba	Verba	Groba
Segajõusööda koostis, % / Mixed feed content, %				
teravili / cereals	80...84	80...84	80...90	80...90
täiendsööt / feed supplement	20...16	20...16	20...10	20...10
proteiin (norm 18*...15**) / protein	17,8...15,6	18,0...15,3	18,2...14,6	18,2...14,6
lüsiin (norm 1...0,75) / lysine	0,86...0,77	0,91...0,82	1,1...0,73	1,1...0,73
kaltsium (norm 0,7...0,6) / calcium	1,1...0,85	1,1...1,0	0,88...0,63	0,88...0,63
fosfor (norm 0,6...0,45) / phosphorus	0,75...0,64	0,75...0,67	0,6...0,5	0,6...0,5
Sööta seale päevas, kg / Feed per pig kg/day	1,44	1,59	1,88	1,88
Kehamass, kg / Body weight, kg				
katse algul / at the beginning of the trial	12	12	12	12
katse lõpul / at the end of the trial	36	40	47	49
Massi-iive, g/p / Weight gain, g/d	552	632	718	752
Söödakulu, kg/kg / Feed conversion, kg/kg	2,62	2,51	2,61	2,50
kr./kg / EEK/kg	7,37	7,08	7,91	7,55

Märkus: söötmissüsteemid vastavalt 10...20* ja 20...60** kg raskustele sigadele (Ü. Oll jt. Põllumajandusloomade söötmissüsteemid koos söötade tabelitega. – Tartu, 1995, 186 lk.).

Teises, 1996. a. lõpul toimunud katses võrreldi Groba 20 ja Verba DW 273 automaadi põhilise erinevuse, kuiva ja puderja sööda mõju võõrukite kasvujõudlusele ja söödakulu maksumusele. Startersööt ja sellele järgnenud kasvusööt valmistati Provimi täiendsöödast ja odrajahust. Toitefaktorite kontsentratsiooni korrigeeriti võõrukitel ja kesikutel tarbele vastava kolme erineva koostisega segajõusööda valmistamisega. Üleminek ühelt jõusöödalt teisele toimus sujuvalt. Groba söötmissüsteemi kausikujulises künas segunes kuivisööt veega pudruks. Verba automaadist sõid võõrukid sööda kuivalt. Puderja sööda eelis kuivisöödaga võrreldes oli juurdekasv 5 %, söödakulus ja kasvuks kulutatud sööda maksumuses ligi 5 %.

Kokkuvõte

1. Automaadi kasutamine künaga võrreldes hoiab kokku sulu ja söödakäigu pindala ning võimaldab sulu kuju vabamalt planeerida. Automaadist saadav sööt ja vesi on värske nii võimutsejatele kui ka tõrjututele, mis võimaldas võõrukitele ühtlasema kasvu võrreldes künarühmaga.

2. Groba 20 söödaautomaadi 4-protsendiline eelis võrreldes künast söötmisega oli söödakulu vähenemise ja sellest tingitud odavnemise arvel. Juurdekasv automaadirühmal oli 14 % suurem ($P < 0,01$) ja ühtlasem. Selle põhjuseks oli automaadis värske veega pudrustatud puhas sööt, künast kuivalt söödud ja osaliselt künast põrandale aetud sööt ning jooturis seisev vesi oli sigade poolt soditud.

3. Groba söödaautomaadi sigade 5 % edu kasvujõudluses oli tingitud puderjast söödast, kuna Verba automaadist sõid sead kuivalt.

4. Katse lõpul oli Groba-rühma sigade kehamass 89 päeva vanuselt 49 kg, mis iseloomustab Eestimaa sigade tegelikku kasvujõudlust normaalse söötmise, pidamise ja hooldamise korral.

An Effect of Different Feeding Technologies on the Growth Traits of Weanlings

L. Nigul

Summary

1. The use of a feed dispenser instead of trough feeding provides more unoccupied area for a pen and feed passage, whereas there are practically no restrictions on the layout of a pen. The fresh feed and water are available for every pig which provides more uniform gain in weight of weanlings comparing with these who used troughs.

2. The efficiency of Groba 20 feed dispenser was higher by 4 per cent comparing with trough feeding due to a decrease in feed consumption and the resultant profit from reducing costs on feeds. A gain in weight of the groups fed by the feed dispenser was higher by 14 per cent ($P < 0.01$) and more uniform because in the feed dispenser the fodder was mashed with fresh water. The dry feed in a trough and water in a watering device were usually spoiled by pigs.

3. The weight gain of 5 per cent in the case of pigs fed by the use of Groba feed dispenser was due to the mashy feed, whereas only the dry feed was in Verba feed dispenser.

4. At the age of 89 days the body weight of the weanlings using Groba feed dispenser was 49 kg, which characterizes the actual growth performance of Estonian pigs in the case of normal feeding and keeping.